Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0051

Preporuka Vijeću o prioritetima EU-a za 70. sjednicu Komisije UN-a o položaju žena

Preporuka Europskog parlamenta Vijeću od 12. veljače 2026. u vezi s prioritetima EU-a za 70. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena 2025/2240(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir 70. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena, koja će se održati u ožujku 2026., njezinu prioritetnu temu naslovljenu „Osiguravanje i jačanje pristupa pravosuđu za sve žene i djevojčice, među ostalim promicanjem uključivih i pravednih pravnih sustava, ukidanjem diskriminirajućih zakona, politika i praksi te uklanjanjem strukturnih prepreka” i njezinu temu evaluacije naslovljenu „Potpuno i učinkovito sudjelovanje žena i donošenje odluka u javnom životu, kao i iskorjenjivanje nasilja, radi postizanja rodne ravnopravnosti i osnaživanja svih žena i djevojčica”,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena od 18. prosinca 1979.,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom od 12. prosinca 2006., a posebno njezine članke 6. i 13. o pristupu pravosuđu i višestrukoj diskriminaciji s kojom se suočavaju žene i djevojčice s invaliditetom,

– uzimajući u obzir UN-ov Program održivog razvoja do 2030., odnosno načelo da nitko ne smije biti zapostavljen, a posebno cilj održivog razvoja br. 5, kojim se nastoji postići rodna ravnopravnost i osigurati da žene imaju jednaka prava na ekonomske resurse, kao i pristup vlasništvu i kontroli nad zemljištem i drugim oblicima vlasništva, financijskim uslugama, nasljedstvu i prirodnim resursima, te cilj održivog razvoja br. 10, kojim se nastoje ukloniti diskriminacijski zakoni, politike i prakse te promicati odgovarajuće zakonodavstvo, politike i djelovanje,

– uzimajući u obzir članke 20., 21., 23. i 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. travnja 2024. o uključivanju prava na pobačaj u Povelju EU-a o temeljnim pravima[1],

– uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Vijeća i visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 25. studenoga 2020. naslovljenu „Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost (GAP) III – Ambiciozan plan za rodnu ravnopravnost i jačanje položaja žena u okviru vanjskog djelovanja EU-a” (JOIN(2020)0017), u kojoj se opisuje akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje od 2021. do 2025.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 7. ožujka 2025. naslovljenu „Plan za prava žena” (COM(2025)0097), u kojoj se ponovno potvrđuje predanost EU-a rodnoj ravnopravnosti,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija jednakosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.” (COM(2020)0152),

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2025. o Strategiji za rodnu ravnopravnost za 2025.[2],

– uzimajući u obzir Direktivu 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP[3], kao i njezinu preinaku koja je u tijeku,

– uzimajući u obzir Direktivu (EU) 2024/1385 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji[4],

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1820 (2008) od 19. lipnja 2008. o seksualnom nasilju kao ratnom oružju,

– uzimajući u obzir načela i smjernice UN-a o pristupu pravnoj pomoći u kaznenopravnim sustavima, usvojene u prosincu 2012.,

– uzimajući u obzir Komisijin program Pravosuđe za razdoblje 2021. – 2027., kojim se osiguravaju financijska sredstva za potporu pravosudnoj suradnji u građanskim i kaznenim stvarima, kao što su obuke za suce i druge pravosudne djelatnike te djelotvoran pristup pravosuđu za građane i poduzeća,

– uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi

---

1 SL C, C/2025/1279, 13.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
2 Usvojeni tekstovi, P10_TA(2025)0278.
3 SL L 315, 14.11.2012., str. 57., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
4 SL L, 2024/1385, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.

protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija),

– uzimajući u obzir članak 81. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

– uzimajući u obzir članak 121. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (A10-0010/2026),

A. budući da je ravnopravnost muškaraca i žena temeljno načelo sadržano u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji i članku 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; budući da se to načelo primjenjuje u svim područjima života i svim politikama, uključujući pristup pravosuđu; budući da bi rodno osviještenu politiku, rodno osviještenu izradu proračuna i intersekcijski pristup trebalo provesti i integrirati u sve relevantne politike EU-a jer su ključni za postizanje rodne ravnopravnosti; budući da bi unutarnje i vanjske politike trebale ostati dosljedne i usklađene kako bi se osiguralo učinkovito i uvjerljivo promicanje ljudskih i temeljnih prava, demokracije i rodne ravnopravnosti u cijelom svijetu;

B. budući da su rodna ravnopravnost, demokracija, temeljna prava i vladavina prava neodvojivo povezani; budući da je sve veće nazadovanje u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti potaknuto porastom antirodnih i antidemokratskih pokreta; budući da nedavno ukidanje razvojne pomoći SAD-a nerazmjerno utječe na žene i djevojčice u cijelom svijetu, povećava ranjivost i šteti zajednicama; budući da je Opća skupština UN-a upozorila na aktivan otpor u pogledu rodne ravnopravnosti, kao i na transnacionalno nazadovanje u pogledu prava žena; budući da postoji hitna potreba za ponovnim potvrđivanjem stvarne ravnopravnosti i ljudskih prava žena i djevojčica[5];

C. budući da su prava žena i djevojčica i rodna ravnopravnost temeljna ljudska prava te preduvjeti za ljudski razvoj, socijalnu pravdu, demokraciju, vladavinu prava, poboljšanje životnog standarda, smanjenje siromaštva, borbu protiv klimatske krize te izgradnju potrebnog temelja za miroljubiv, pravedan, napredan i održiv svijet; budući da se općenito ostvarivanjem prava žena i djevojčica diljem svijeta poboljšava konkurentnost promicanjem uključivog rasta, smanjenjem nejednakosti i osiguravanjem potpunog iskorištavanja vještina i potencijala žena u svim sektorima društva;

D. budući da siromaštvo i diskriminaciju pogoršavaju intersekcijski čimbenici kao što su rasizam, invaliditet, migracijski status, seksualna orijentacija, rodni identitet i spolna obilježja, kako je

---

5 https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g24/073/47/pdf/g2407347.pdf.

istaknuto u skladu s člankom 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; budući da je menstrualno siromaštvo i dalje znatna prepreka rodnoj ravnopravnosti jer ograničava obrazovanje, zdravlje i gospodarsko sudjelovanje milijuna žena i djevojčica u cijelom svijetu, čime se ograničava njihov pristup pravosuđu te potkopava njihova zastupljenost i sudjelovanje u postupcima donošenja odluka na svim razinama;

E. budući da je pristup pravosuđu općepriznat kao temeljno ljudsko pravo u skladu s međunarodnim pravom, temeljni koncept u širem području pravosuđa i temelj vladavine prava i demokracije; budući da EU prepoznaje pristup pravosuđu kao temeljno pravo u skladu s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima; budući da su za učinkovit pristup pravosuđu potrebni pouzdani podaci, transparentni postupci, oblikovanje politika utemeljeno na dokazima i nepristrane institucije kojima se osigurava da žene i djevojčice mogu ostvarivati svoja prava bez diskriminacije; budući da je pristup pravosuđu temeljno ljudsko pravo koje se zasniva na pravednim zakonima, učinkovitoj provedbi, pristupačnoj potpori, rodno osjetljivim institucijama i mehanizmima odgovornosti; budući da diskriminatorni zakoni, rodni stereotipi, financijske prepreke i institucionalna pristranost i dalje stvaraju prepreke mnogim ženama i djevojčicama, posebno onima koje se suočavaju s intersekcijskom diskriminacijom; budući da se žene i djevojčice u ranjivom položaju, uključujući one s invaliditetom, one koje žive u ruralnim ili udaljenim područjima i starije žene, često suočavaju s dodatnim preprekama u pristupu pravosuđu i pravnoj potpori; budući da digitalizacija i umjetna inteligencija sve više oblikuju pristup pravosuđu, zbog čega je potrebno djelovanje protiv algoritamske diskriminacije, digitalne isključenosti i opasnosti na internetu; budući da je pravna pomoć ključna za pravedan pristup pravosuđu, dok razmjena najboljih praksi pomaže u jačanju kvalitete i dosljednosti sustava pravne pomoći;

F. budući da je univerzalan i jednak pristup žena i djevojčica pravosuđu i dalje složen i ključan problem u mnogim regijama svijeta, te je posebno problematičan u nekim regijama, osobito u onima u kojima su demokratske institucije i vladavina prava slabi; budući da ekonomsko odvraćanje, ograničen pristup pravnoj pomoći, visoki troškovi, složenost pravnih postupaka, digitalne i jezične prepreke, nepovjerenje prema pravosudnom sustavu, raširenи rodni stereotipi i rasna pristranost, mizoginija te sustavna diskriminacija i dalje sprečavaju žene i djevojčice da zaista pristupe pravosuđu;

G. budući da su u cijelom svijetu žene i dalje u ozbiljnoj mjeri nedovoljno zastupljene na najvišim razinama pravosuđa i tužiteljstva, posebno na vodećim položajima kao što su predsjednici sudova, predsjednici vrhovnog suda i voditelji ureda tužitelja; budući da prioritet mora biti uravnotežena rodna zastupljenost u tim tijelima koja donose odluke; budući da se mora zadržati rodno osjetljiv

pristup, čak i ako je osigurana prisutnost žena; budući da je integracija rodne perspektive u donošenje sudskih odluka ključna za osiguravanje jednakog pristupa pravosuđu za žene i djevojčice te zahtijeva procjenu činjenica i primjenu prava bez rodne pristranosti i štetnih stereotipa, kako u samoj odluci tako i u postupku kojim se ona donosi; budući da je 2024. Odbor UN-a za ukidanje diskriminacije žena (CEDAW) objavio Opću preporuku br. 40 o jednakoj i uključivoj zastupljenosti žena u sustavima donošenja odluka, u pogledu jednakog pristupa tim sustavima i jednakih ovlasti u takvim sustavima;

H. budući da UN namjenskim inicijativama i kampanjama aktivno podupire veće sudjelovanje žena u sektoru pravosuđa; budući da je veća zastupljenost žena u pravosudnim institucijama povezana s pristupima pravosuđu koji su više usmjereni na žrtve te da je ključno osigurati da se žrtve osjećaju podržanima i saslušanima pri obraćanju i pristupu pravosuđu; budući da su potrebna jasna pravila i snažne zakonodavne odredbe, obuka o tome kako ih primijeniti, te inicijative za podizanje razine osviještenosti o rodu i pravdi – i za stručnjake u pravosudnom sektoru i za civilno društvo;

I. budući da nasilje nad ženama, rodno uvjetovano nasilje i nasilje u obitelji predstavljaju kršenje temeljnih prava; budući da pravni sustavi moraju u potpunosti odgovoriti na specifične potrebe žrtava pružanjem odgovarajuće zaštite, učinkovitih pravnih lijekova, pristupačnih službi za potporu i odgovarajućeg osposobljavanja nadležnim tijelima koja dolaze u kontakt sa žrtvama rodno uvjetovanog nasilja kako bi se izbjegla sekundarna viktimizacija; budući da se mnoge žene i djevojčice i dalje suočavaju sa znatnim preprekama u prijavljivanju zlostavljanja i dobivanju pravne pomoći; budući da su svi oblici nasilja, uključujući psihološko, emocionalno i mentalno zlostavljanje, kao i prisila i financijska kontrola, moraju službeno priznati; budući da ukorijenjenost rodnih stereotipa, mizoginija i seksizam u institucijama, zajedno sa strukturnim i postupovnim preprekama, i dalje sprečavaju žene žrtve nasilja kad pokušavaju pristupiti pravosuđu; budući da se specijaliziranost sudaca u području rodno uvjetovanog nasilja pokazala učinkovitom jer se njome koncentrira stručno znanje, poboljšava upravljanje predmetima i potiče rodno osjetljivije okruženje u kojem se pruža potpora žrtvama[6];

J. budući da uznemiravanje na radnom mjestu i u političkom, pravosudnom, akademskom ili internetskom okruženju, predstavlja prepreku koja ženama onemogućuje pristup pravosuđu te pristup ili ostanak na javnim položajima i položajima na kojima se donose odluke; budući da raširenо nasilje na internetu, govor mržnje i zločini

---

6 UN Women, „Handbook for National Action Plans on Violence against Women” (Priručnik za nacionalne akcijske planove o nasilju nad ženama), 2012.

iz mržnje u sve većoj mjeri usmjereni na žene i djevojčice ostavljaju teške posljedice na njihov svakodnevni život, ograničavaju njihovo sudjelovanje u javnom životu te ugrožavaju njihovu jednaku zastupljenost;

K. budući da oružani sukobi, prisilno raseljavanje, posljedice klimatskih promjena i humanitarne krize pogoršavaju nejednakosti i oslabljuju sustave zaštite, zbog čega su žene i djevojčice izložene većem riziku od rodno uvjetovanog nasilja, uključujući prisilne brakove, seksualno nasilje tijekom tranzita, trgovinu ljudima, rodno uvjetovano nasilje u prihvatnim centrima ili centrima za azilante te seksualno nasilje i mučenje kao ratno oružje; budući da je seksualno nasilje povezano sa sukobima i dalje jedno od najraširenijih kršenja ljudskih prava koje se upotrebljava za teroriziranje civilnog stanovništva, suzbijanje otpora i uništavanje zajednica, što prema međunarodnom pravu predstavlja ratni zločin, zločin protiv čovječnosti ili djela koja doprinose genocidu; budući da je Program UN-a o ženama, miru i sigurnosti ključan za suočavanje sa suvremenim globalnim izazovima povezanima s mirom i sigurnošću; budući da aktualni oružani sukobi te nove i sve složenije sigurnosne prijetnje nerazmjerno utječu na žene i djevojčice te su doveli do pogoršanja njihova statusa, sa štetnim posljedicama za potpuno ostvarenje njihovih ljudskih prava u cijelom svijetu;

L. budući da je Istanbulska konvencija jedan od najnaprednijih međunarodnih pravnih instrumenata kojim se utvrđuju obveze za sprečavanje i borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja;

M. budući da kršenja u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, uključujući uskraćivanje sigurnih i legalnih usluga pobačaja te svi oblici porodničarskog i ginekološkog nasilja, čine rodno uvjetovano nasilje i kršenje temeljnih ljudskih prava; budući da je u skladu s ukorijenjenim društvenim normama rodno uvjetovano nasilje legitimizirano, pristup zdravstvenim uslugama, uključujući spolnu i reproduktivnu zdravstvenu skrb, ograničen, neplaćeni poslovi skrbi uglavnom se dodjeljuju ženama, a mogućnosti vodstva žena ograničene su; budući da je pristup spolnoj i reproduktivnoj zdravstvenoj skrbi, uključujući siguran i zakonit pobačaj, temeljno ljudsko pravo koje se mora poštovati na globalnoj razini; budući da milijuni žena i dalje nemaju takav pristup, zbog čega je ugroženo njihovo fizičko zdravlje te su izložene ekonomskom i psihološkom stresu; budući da prijetnje i napadi na organizacije civilnog društva i borce za ljudska prava, posebno one koji podupiru seksualno i reproduktivno zdravlje i prava, rastu alarmantnom brzinom;

N. budući da je silovanje i dalje raširen oblik kršenja ljudskih prava te se često koristi kao ratno oružje u cilju teroriziranja civilnog stanovništva i uništavanja zajednica; budući da je u tom pogledu potrebno hitno djelovati kako bi se okončalo nekažnjavanje i osigurala pravda za žrtve silovanja;

O. budući da stereotipiziranje u pravosuđu i prevladavajuće rodne norme, zajedno s nedovoljnim informacijama, mogu otežati učinkovit pristup pravosuđu za žene i djevojčice koje su žrtve nasilja i koje su preživjele nasilje; budući da rodno uvjetovano nasilje i prepreke pristupu žena pravosuđu mogu utjecati na njihovo potpuno sudjelovanje u javnom životu; budući da ta situacija ugrožava povjerenje žena i djevojčica u pravosudni sustav i doprinosi tome da one u nedovoljnoj mjeri prijavljuju takve slučajeve, posebno slučajeve rodno uvjetovanog nasilja; budući da su mnoge osobe koje su preživjele nasilje i dalje izložene okrivljavanju, stigmatizaciji i strahu od odmazde i sekundarne viktimizacije, što ih dodatno odvraća od traženja pravde;

P. budući da rodni stereotipi, mizoginija i seksizam unutar pravosudnog sustava i dalje povećavaju rodnu neravnopravnost perpetuiranjem pristranih stavova, diskriminirajućih praksi i nejednake dinamike moći; budući da te sustavne prepreke potkopavaju povjerenje žena u traženje pravde, ograničavaju njihovu pravednu zastupljenost i doprinose postojanosti nepravde i marginalizacije u pravnim postupcima; budući da je prisutnost rodnih predrasuda i stereotipa u pravosudnom sustavu u potpunosti razotkrio i osudio pokret MeToo, koji je mobilizirao žene i djevojčice sa svih kontinenata, što pokazuje da su, unatoč različitim društvenim, ekonomskim i pravnim kontekstima, izazovi s kojima se žene i djevojčice suočavaju u pravosudnim sustavima vrlo slični i stoga zahtijevaju usklađeno djelovanje;

1. upućuje sljedeće preporuke Vijeću:

   (a) da ponovno potvrdi snažnu predanost EU-a rodnoj ravnopravnosti i zajamči potpunu provedbu prava žena i djevojčica u svim aspektima vanjskog djelovanja EU-a, uključujući razvoj, trgovinu i vanjsku politiku, pomoću primjereno financiranog, uključivog i intersekcijskog pristupa kojim se dovode u pitanje rodni stereotipi i koji se temelji na načelu nediskriminacije, kako bi se brzo unaprijedila rodna ravnopravnost;

   (b) da zajamči puno sudjelovanje Parlamenta i njegova Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost u postupku donošenja odluka o stajalištu EU-a na 70. sjednici Komisije UN-a o statusu žena; da osigura da Parlament ima odgovarajuće informacije i pristup dokumentu o stajalištu EU-a prije pregovora; da dodatno poboljša međuinstitucijsku suradnju, među ostalim tijekom pregovora, kako bi se na odgovarajući način uključili prioriteti Parlamenta; da naglasi da još uvijek nedostaje sudjelovanje i vodstvo žena na položajima na kojima se donose odluke, među ostalim u vanjskoj politici i izgradnji mira; da prizna da su studije pokazale da mirovni sporazumi postignuti uz aktivno sudjelovanje žena imaju bolje izglede za održivost i

učinkovitost[7]; da navede da se u nedavnim globalnim procjenama naglašava da je, unatoč trenutačnim obvezama, napredak u promicanju potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja i vodstva žena u mirovnim i sigurnosnim procesima i dalje ograničen;

(c) da ponovno potvrdi predanost EU-a rodnoj ravnopravnosti kao horizontalnom prioritetu; da podupire i zagovara vrijednosti raznolikosti, jednakosti i uključenosti; da naglasi potrebu za razvojem sveobuhvatnog alata za praćenje i suzbijanje nazadovanja demokracije i nazadovanja u pogledu prava žena, koja su neraskidivo povezana; da preuzme vodeću ulogu u globalnoj borbi protiv nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i da oštro osudi napade pokreta protiv rodne ravnopravnosti i prava, kojima se šire laži, potkopava demokracija i ciljaju prava žena i pripadnika zajednice LGBTIQ+;

(d) da osigura da instrumenti EU-a i međunarodni instrumenti budu komplementarni i ambiciozni, sa strogim i materijalnim odredbama za osnaživanje žena i djevojčica te jamčenje pristupa pravosuđu; da naglasi da je pravo na pravnu pomoć i zastupanje ključno kako bi se svima zajamčio univerzalan i jednak pristup pravosuđu te učinkovito sudjelovanje u relevantnim postupcima; da osim toga naglasi da se osobe s invaliditetom, posebno žene i djevojčice s invaliditetom, suočavaju sa strukturnim i praktičnim preprekama u pristupu pravosuđu i javnom sudjelovanju; da naglasi potrebu za konkretnim mjerama kako bi se osigurala njihova potpuna uključenost i univerzalni pristup učinkovitoj zaštiti; da se pobrine da EU pokaže snažno vodstvo i zauzme jedinstveno stajalište o uključivim i nepristranim pravosudnim sustavima; da se zalaže za sveobuhvatne pravne okvire kojima se štite prava žena i osigurava potpuno i ravnopravno sudjelovanje žena, djevojčica i osoba u svoj njihovoj raznolikosti u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom; da pozove da se osigura i promiče pravo žrtava na pravodobnu naknadu koju plaća počinitelj u okviru kaznenog postupka te na razmjenu najboljih praksi kako bi se spriječila sekundarna viktimizacija, među ostalim putem državnih mehanizama subrogacije;

(e) da poduzme mjere za potpunu provedbu postojećih obveza u pogledu rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena, osiguravajući pritom zaštitu jednakih ljudskih prava i temeljnih sloboda žena bez diskriminacije, kako bi se unaprijedilo njihovo sudjelovanje u javnom životu;

---

7 Studija – „Women's role in peace processes" (Uloga žena u mirovnim procesima), Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku Unije, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, svibanj 2019.

(f) naglasiti važnost podupiranja javnih politika kojima se promiče i podupire majčinstvo

(g) da naglasi važnost jamčenja učinkovitog pristupa pravosuđu za žene i djevojčice na svim razinama, uključujući jasne kanale za prijavljivanje i brzu obradu mjera zaštite i potpore; da ukloni prepreke, posebno za skupine žena u nepovoljnom položaju i ranjive skupine žena, koje se često suočavaju s preprekama u pristupu pravosuđu, zbog multiplikacijskog učinka ograničenih i nedovoljno financiranih sredstava u okviru pravosudnog sustava, kao i socioekonomskih i sociokulturnih čimbenika te intersekcijske diskriminacije; da osigura odgovarajuće službe za potporu i zaštitu usmjerene na žrtve u slučajevima rodno uvjetovanog nasilja te spriječi svaki oblik sekundarne viktimizacije pri podnošenju prijava policiji ili tijekom sudskog postupka; da istakne da je ekonomska nejednakost i dalje znatna prepreka pristupu pravosuđu;

(h) da naglasi potrebu da se rodni apartheid prizna kao zločin protiv čovječnosti u skladu s Rimskim statutom te da se zalaže za njegovo međunarodno priznavanje kako bi se osigurao pristup pravdi, preuzimanje odgovornosti i mogućnost kaznenog progona pred međunarodnim sudovima; da podrži definiciju Radne skupine UN-a za borbu protiv diskriminacije žena i djevojčica koja rodni apartheid definira kao postupanje u okviru institucionaliziranog sustava rodno uvjetovane diskriminacije i dominacije;

(i) da osigura razmjenu najboljih praksi, među ostalim u okviru pravosudnog osposobljavanja, u pogledu psiholoških, mentalnih, fizičkih, prisilnih i financijskih učinaka rodno uvjetovanog nasilja; da potiče i obveže se na uključivanje rodne perspektive u donošenje sudskih odluka; da potiče mogućnost da se žrtvama na zahtjev dodjeljuju odvjetnice; da promiče da se službenicima koji imaju kontakt sa žrtvama, u skladu s njihovim funkcijama, pruža rodno osjetljivo osposobljavanje usmjereno na žrtve, uključujući policijske službenike, tužitelje i suce, kako bi se spriječila sekundarna viktimizacija, suzbili rodni stereotipi i predrasude te osiguralo nediskriminirajuće postupanje prema žrtvama puno poštovanja i prilagođeno traumi;

(j) da naglasi važnost osiguravanja dostupnih, sveobuhvatnih i dosljednih informacija za žene i djevojčice o njihovim pravima, potpori i zaštiti u svim fazama sudskog postupka, posebno u slučajevima nasilja nad ženama ili nasilja u obitelji, uključujući provođenjem inicijativa za podizanje razine osviještenosti; da naglasi potrebu za podupiranjem lokalnih programa za pravno osnaživanje koji pomažu ženama i djevojčicama da razumiju i ostvare svoja prava, da potiče uspostavu općih i specijaliziranih službi za potporu žrtvama kaznenih djela te osigura njihovu

učinkovitu koordinaciju i metode upućivanja; da naglasi ključnu ulogu tih službi u informiranju žrtava o njihovim pravima i olakšavanju njihova pristupa pravosuđu; da osigura jednostavan pristup informacijama za žrtve i njihovu dostupnost na jednostavnom jeziku; da promiče postojanje i korištenje telefonskih linija za pomoć žrtvama i osigura njihovu dostupnost različitim kanalima, uključujući telefon te informacijske i komunikacijske tehnologije; da prepozna da ograničen pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama u mnogim zemljama diljem svijeta otežava potpuno ostvarenje potencijala žena i djevojčica;

(k) da se obveže na osiguravanje pristupa pravnoj pomoći za žrtve od samog početka građanskog ili kaznenog postupka te da, zajedno s međunarodnim partnerima, radi na promicanju tog pristupa na globalnoj razini; da pozove na uključivanje rodne perspektive u sve politike, zakone, postupke, programe i prakse kako bi se uklonile posebne prepreke s kojima se suočavaju žene i djevojčice, uključujući ograničenu osviještenost o pravima, diskriminirajuće stavove i rodne stereotipe u pravosudnim sustavima te nedovoljnu dostupnost specijaliziranih usluga, posebno u ruralnim i udaljenim područjima; da promiče praksu ocjenjivanja prava žena i djevojčica na pravnu pomoć isključivo na temelju njihovih vlastitih financijskih sredstava, neovisno o prihodima njihova supruga, partnera ili obitelji, što je posebno važno za slučajeve rodno uvjetovanog nasilja; da istakne važnost podataka razvrstanih po spolu koji se odnose na pristup pravosuđu, ishod predmeta, korištenje pravne pomoći i prepreke takvoj pomoći, kako bi se podržalo donošenje politika utemeljenih na dokazima;

(l) da promiče vodstvo žena, njihovo ravnopravno sudjelovanje i veću zastupljenost u pravosuđu i njegovim upravljačkim tijelima te da poduzme aktivne korake kako bi se promicao širok pristup žena iz manjinskih i marginaliziranih skupina pravnoj struci, radi uklanjanja strukturnih prepreka unutar pravosudnog sustava te radi poticanja pravednog i reprezentativnog pravosuđa, čime bi se osigurale jednake mogućnosti;

(m) da promiče i zagovara konkretna djelovanja i mjere kako bi se osiguralo sudjelovanje i vodstvo žena u donošenju odluka u javnom životu, među ostalim u područjima vanjske politike, obrane i sigurnosti te sprečavanja i rješavanja sukoba i kriza te upravljanja njima; da istakne potrebu za zajedničkom metodologijom praćenja za prikupljanje podataka o sudjelovanju žena u tim sektorima;

(n) da aktivno podržava i promiče Opću preporuku br. 40, koju je 2024. objavio Odbor za ukidanje diskriminacije žena (CEDAW), o jednakoj i uključivoj zastupljenosti žena u sustavima donošenja

odluka, definiranoj kao jednak omjer svih žena i muškaraca u pogledu jednakog pristupa sustavima donošenja odluka i jednakih ovlasti u takvim sustavima;

(o) da potiče smisleno sudjelovanje žena na svim razinama donošenja odluka u vanjskoj, sigurnosnoj i obrambenoj politici te u rješavanju sukoba, kako u Uniji tako i na globalnoj razini;

(p) da poduzme mjere za hitnu i potpunu provedbu postojećih obveza u pogledu rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena, osiguravajući pritom zaštitu jednakih ljudskih prava i temeljnih sloboda žena bez diskriminacije, među ostalim i putem snažnih javnih institucija i politika kojima se jamče jednake mogućnosti, kako bi se unaprijedilo njihovo stvarno i puno sudjelovanje u javnom životu, a time i olakšala njihova uključenost u postupke donošenja odluka; da osudi govor mržnje na internetu usmjeren na žene i njegov utjecaj na njihovo sudjelovanje u javnom životu te da podupire programe medijske pismenosti i digitalne sigurnosti za žene i djevojčice;

(q) da naglasi da se osnaživanjem žena i organizacija za prava žena te poticanjem sudjelovanja žena u vanjskoj politici i donošenju odluka povezanih sa sukobima potiču bolji ishodi za zajednice, pristup pravosuđu i održiviji mir; da jasno osudi nedavne rezove u financiranju organizacija za žene, prava žena i organizacija civilnog društva, koje se bore protiv rodno uvjetovanog nasilja i osnažuju žene kako bi ostvarile pristup pravosuđu; da nadalje osigura održivo financiranje i pravnu zaštitu feminističkih i LGBTIQ+ organizacija, posebno lokalnih skupina koje su pod napadom zbog sužavanja prostora za građansko djelovanje i restriktivnih zakona usmjerenih protiv nevladinih organizacija;

(r) da brani mandat Komisije UN-a o statusu žena s obzirom na napore Sjedinjenih Američkih Država i njima bliskih zemalja da oslabe dogovorene prioritete rodne ravnopravnosti te da izrazi zabrinutost zbog toga što bi takav politički pritisak, u kombinaciji sa smanjenjem financiranja programa rodne ravnopravnosti, mogao ugroziti učinkovitost i vjerodostojnost Komisije UN-a o statusu žena; da poveća financiranje razvojne pomoći kako bi se nadoknadio jaz koji je posljedica ukidanja pomoći Agencije SAD-a za međunarodni razvoj; da ponovno izrazi punu potporu radu organizacije UN Women, središnjeg aktera u sustavu UN-a za unaprjeđenje prava žena u svoj njihovoj raznolikosti i za okupljanje svih relevantnih dionika kako bi se pokrenule promjene u politikama i koordinirala djelovanja; da apelira na sve države članice UN-a, zajedno s EU-om, da osiguraju odgovarajuća financijska sredstva za organizaciju UN Women; da se obveže na primjereno financiranje rodne ravnopravnosti i prava žena, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje i prava;

(s) da u svim područjima politika EU-a, uključujući vanjsko djelovanje, primjenjuje rodno osviještenu politiku i rodno osviještenu izradu proračuna; da naglasi da države trebaju dodjeljivati primjerena, dostatna i predvidljiva sredstva za rodno osjetljivu pravnu pomoć i usluge potpore, posebno za osobe koje su preživjele rodno uvjetovano nasilje, kao i dostatan pristup odšteti jer postojeće prepreke nerazmjerno utječu na pristup žena pravosuđu; da naglasi važnost uklanjanja praktičnih i regionalnih prepreka te prepreka povezanih s pristupačnošću, koje ženama i ranjivim skupinama otežavaju pristup pravosuđu, posebno u ruralnim, udaljenim i gospodarski ugroženim regijama; da istakne posebne izazove s kojima se suočavaju žene s invaliditetom, starije žene i samohrani roditelji, uključujući prepreke u pogledu fizičke pristupačnosti i nedostatak prilagođenih usluga potpore; da prepozna da je pravna pomoć često kronično nedovoljno financirana ili podcijenjena, čime se stvara još jedna prepreka za žene u kriznim situacijama koje traže pristup pravosuđu, što nerazmjerno utječe na žene u lošijem socioekonomskom položaju i one najosjetljivije, u pogledu pristupa pravosuđu kada su njihova prava povrijeđena;

(t) da ponovno potvrdi predanost EU-a borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja i njegovu okončanju, uključujući seksualno nasilje; da se zalaže za ukidanje nekažnjavanja svih oblika rodno uvjetovanog nasilja, uključujući nasilje u obitelji, seksualno nasilje, trgovanje ljudima i štetne prakse; da ubrza provedbu međunarodnih obveza za daljnje sprečavanje svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama u javnoj i privatnoj sferi i odgovor na te oblike nasilja, uključujući silovanje, sakaćenje ženskih spolnih organa, prisilni brak, takozvane prakse konverzije, dijeljenje intimnog ili manipuliranog materijala bez pristanka, uvjerljivog krivotvorenog sadržaja i sadržaja generiranog umjetnom inteligencijom, uhođenje na internetu, uznemiravanje na internetu, neželjeno pokazivanje intimnog sadržaja na internetu, poticanje na nasilje ili mržnju, govor mržnje i zločine iz mržnje na internetu; da naglasi važnost rješavanja prijetnje koju predstavlja tehnologija manipulirana umjetnom inteligencijom te da se na europskoj i međunarodnoj razini zalaže za snažnije djelovanje protiv nasilja na internetu, što sve nerazmjerno utječe na žene i ometa njihovo potpuno sudjelovanje u javnom životu; da apelira na vrlo velike internetske platforme i vrlo velike internetske tražilice da omoguće javni nadzor svojih godišnjih procjena rizika i mjera ublažavanja povezanih s rodno uvjetovanim nasiljem kako bi se omogućilo bolje istraživanje i rješenja;

(u) naglašava da nedostatak ili uskraćivanje pristupa spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima, uključujući siguran i zakonit pobačaj, predstavlja oblik rodno uvjetovanog nasilja i kršenja ljudskih i temeljnih prava; da pozove na ulaganje napora kako bi

se osigurao širok i pravedan pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima na globalnoj razini te ponovno potvrdi da je pristup sigurnom i zakonitom pobačaju temeljna sastavnica spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava žena te da je ključan za njihovu tjelesnu autonomiju; da zahtijeva siguran pristup pobačaju, kontracepciji i skrbi za majke za sve, posebno hitnoj kontracepciji, testiranju na spolno prenosive infekcije i profilaksi nakon izlaganja; da osigura pristup rodno osjetljivim uslugama mentalnog zdravlja za mlade žene i LGBTIQ+ osobe, uz prepoznavanje mentalnog zdravlja kao ključnog za sudjelovanje i ravnopravnost;

(v) da se pobrine za to da se vanjskim politikama EU-a aktivno promiče pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima kao dijelu postizanja ciljeva održivog razvoja;

(w) da ponovno naglasi da je silovanje i dalje jedan od najraširenijih oblika kršenja ljudskih prava na svijetu; da naglasi važnost donošenja zakonodavstva u kojem je silovanje definirano izostankom pristanka kao nužnog elementa za sveobuhvatan pristup borbi protiv seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama; da se zalaže za definiciju silovanja koja se temelji na izostanku pristanka kao jedinstvene norme u cijelom svijetu, s ciljem poboljšanja pravne zaštite i osiguravanja da se seksualno nasilje definira izostankom pristanka, a ne isključivo primjenom nasilja, prisile ili prijetnje; da promiče ideju da šutnja žrtve ili njezin izostanak otpora ne znači pristanak; da naglasi da ni prethodni pristanak ni postojeći odnos ne podrazumijevaju stalni ili budući pristanak za bilo koje seksualne radnje; da u tom pogledu pozove sve zemlje da uvedu definiciju silovanja koja se temelji na pristanku te da osobama koje su preživjele silovanje zajamče pristup pravosuđu;

(x) da najoštrije osudi korištenje silovanja i drugih oblika seksualnog nasilja kao ratnog oružja te podsjeti da se takvi postupci u skladu s međunarodnim pravom smatraju ratnim zločinima ili zločinima protiv čovječnosti; da aktivno radi kako bi se osigurao kazneni progon i preuzimanje odgovornosti za te vrste kaznenih djela na međunarodnoj razini, uključujući primjenom globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava; da ojača potporu međunarodnim naporima za dokumentiranje tih kaznenih djela u aktualnim sukobima te potporu preventivnim mjerama; da nadalje pozove na aktivno podupiranje svih inicijativa kojima se osigurava privođenje počinitelja pravdi i pristup pravosuđu za osobe koje su preživjele silovanje korišteno kao ratno oružje, prepoznajući da u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1820 (2008) silovanje i drugi oblici seksualnog nasilja predstavljaju ratne zločine, zločine protiv čovječnosti ili radnje koje doprinose genocidu; da promiče blisku suradnju Eurojusta s Međunarodnim kaznenim sudom u

dokumentiranju ratnog silovanja, zlostavljanja i drugih oblika seksualnog nasilja u Ukrajini te da pozove EU, Eurojust i Međunarodni kazneni sud da dodatno ojačaju koordinirane napore u pogledu dokumentacije, vodeći računa o traumama i usmjerenosti na žrtve, te da uspostave okvire za globalnu suradnju za druge zone sukoba kako bi se osiguralo da su žrtve identificirane, zaštićene i da mogu pristupiti pravosuđu;

(y) da naglasi važnost potpunog priznavanja transrodnih žena kao žena, napominjući da je njihovo uključivanje ključno za učinkovitost svih politika rodne ravnopravnosti i borbe protiv nasilja; da pozove na priznavanje i jednak pristup transrodnih žena uslugama zaštite i potpore;

(z) da pozove sve zemlje koje još nisu ratificirale Istanbulsku konvenciju da to učine te da promiče globalno usvajanje njezinih sveobuhvatnih standarda za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji;

(aa) da pozove vlade i međunarodna tijela da se uhvate u koštac sa specifičnim rizicima od nasilja u prihvatnim centrima s kojima se suočavaju žene i djevojčice i poboljšanjem postupaka procjene dobi;

(ab) da se zalaže za pravo djevojčica na uključivo, pravedno i kvalitetno obrazovanje, kao ključnog pokretača osnaživanja i postizanja rodne ravnopravnosti, kako bi im se pružili znanje, vještine, mogućnosti i sposobnosti neophodne za njihov cijeli život i omogućilo da ostvare svoja prava, pristupe pravosuđu, u potpunosti sudjeluju u javnom životu i bore se protiv rodno uvjetovanog nasilja; da istakne važnost promicanja osnaživanja žena uključivim, pravednim i kvalitetnim obrazovanjem, osposobljavanjem i cjeloživotnim učenjem, što je od ključne važnosti za borbu protiv rodnih stereotipa, stavova i predrasuda u svim njihovim dimenzijama te za borbu protiv ukorijenjenih nejednakosti; da podsjeti na važnost sprečavanja rodno uvjetovanog nasilja odgovarajućim kampanjama i drugim mjerama, među ostalim povećanjem digitalne medijske pismenosti, kao i relevantnim ciljanim obrazovanjem o dobno primjerenim, sveobuhvatnim odnosima i seksualnosti kako bi se povećalo znanje o tjelesnom integritetu; da istakne potrebu za boljim razumijevanjem pokreta protiv rodne ravnopravnosti i prava, uključujući dezinformacije o rodnoj ravnopravnosti, pojavu incela i mizoginije, a posebno njihove prisutnosti na internetu u obliku manosfere; da se zalaže za aktivnije politike za borbu protiv tih pojava i njihove poruke;

(ac) da naglasi da ratovi i sukobi imaju nerazmjeran i razoran učinak na žene te da se zalaže za mir i uključive pregovore diljem svijeta kao osnovne načine za okončanje sukoba i nasilja s kojim

se žene i djevojčice suočavaju u tim okruženjima; da prizna izniman rad koji obavljaju žene koje sudjeluju u mirovnim misijama UN-a u raznim područjima sukoba; da naglasi da su prava žena i rodna ravnopravnost ključni za vladavinu prava te otporne i uključive demokracije; da sa zabrinutošću istakne da se milijuni žena i djevojčica, posebno u kontekstu sukoba i raseljavanja, i dalje suočavaju s diskriminacijom, nasiljem te negiranjem svojeg dostojanstva i uskraćivanjem mogućnosti djelovanja;

(ad) da obveže EU na vanjsku, razvojnu i sigurnosnu politiku, koja je uključiva i intersekcijska te kojom se prednost daje potrebama žena i boraca za ljudska prava LGBTIQ+ osoba;

(ae) da naglasi da je femicid, definiran kao rodno uvjetovano ubojstvo žena i djevojčica, jedan od najekstremnijih oblika rodno uvjetovanog nasilja i predstavlja teško kršenje općih temeljnih prava; da snažno osudi nepostojanje usklađene definicije tog kaznenog djela i stalne nedosljednosti u prikupljanju podataka i izvješćivanju o njemu, što ozbiljno otežava učinkovitu prevenciju i donošenje politika utemeljenih na dokazima; da pozove na globalno priznavanje tog kaznenog djela i globalne napore za iskorjenjivanje femicida;

2. nalaže svojoj predsjednici da ovu preporuku proslijedi Vijeću, Komisiji i potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te, radi obavijesti, posebnoj predstavnici EU-a za ljudska prava.